

In de vaste commissie voor Sociale Zaken en Werkgelegenheid bestond bij enkele fracties de behoefte een aantal vragen en opmerkingen voor te leggen aan de Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid over de op 17 december 2021 ontvangen brief inzake de aanpak krapte arbeidsmarkt (Kamerstuk 29 544, nr. 1086).

De fungerend voorzitter van de commissie,  
Peters

De griffier van de commissie,  
Post

| Inhoudsopgave                                                           | blz.     |
|-------------------------------------------------------------------------|----------|
| <b>I Vragen en opmerkingen vanuit de fracties</b>                       | <b>2</b> |
| Vragen en opmerkingen van de leden van de VVD-fractie                   | 2        |
| Vragen en opmerkingen van de leden van de D66-fractie                   | 3        |
| Vragen en opmerkingen van de leden van de CDA-fractie                   | 5        |
| Vragen en opmerkingen van de leden van de SP-fractie                    | 7        |
| Vragen en opmerkingen van de leden van de GroenLinks en de PvdA-fractie | 7        |
| Vragen en opmerkingen van de leden van de SGP-fractie                   | 9        |
| Vragen en opmerkingen van het lid van de BBB-fractie                    | 10       |
| Vragen en opmerkingen van het lid van de Bij1-fractie                   | 11       |
| Vragen en opmerkingen van het lid van de fractie Den Haan               | 15       |
| <b>II Antwoord/Reactie van de Minister</b>                              |          |

## **I Vragen en opmerkingen vanuit de fracties**

### **Vragen en opmerkingen van de leden van de VVD-fractie**

De leden van de VVD-fractie hebben met belangstelling kennisgenomen van de brief van demissionair Staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid betreffende de aanpak van de krapte op de arbeidsmarkt. Om de krapte op de arbeidsmarkt te bestrijden, is de hulp en de betrokkenheid van verschillende sociale partners noodzakelijk. De leden van de VVD-fractie hebben daarbij nog enkele aanvullende vragen.

Om werkgevers en werkzoekenden met elkaar te laten matchen is het nodig de competenties van werkzoekenden uit hun bestanden inzichtelijk maken.<sup>1</sup> De leden van de VVD-fractie vragen hoe het Uitvoeringsinstituut werknemersverzekering (UWV) en gemeenten dat in praktijk gaan brengen. Tevens vragen de leden van de VVD-fractie hoe het kabinet in samenwerking met gemeenten meer mensen uit de bijstand zonder startkwalificatie naar praktijkopleidingen gaat begeleiden.<sup>2</sup> Ziet het kabinet meer ruimte en mogelijkheden om verdere ontschotting tussen loketten, gemeenten en andere overheidspartners mogelijk te maken?

*«Werkgevers laten zien dat mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt van grote meerwaarde kunnen zijn voor hun bedrijf, als zij de juiste werkomstandigheden realiseren...»* De leden van de VVD-fractie vragen hoe de uitwerking hiervan eruit zal zien. Mensen met een lange historie buiten de arbeidsmarkt, hebben vaak fysiek en mentaal moeite om te herintreden op de arbeidsmarkt. Welke mogelijkheden ziet het kabinet om deze mensen langdurig te activeren? Omdat de doelgroep een lastig te bereiken groep is gebleken te zijn, vragen de leden van de VVD-fractie tevens hoe de boodschap «jij bent nodig» bij de doelgroep gebracht gaat worden.

*«Binnen deze aanpak van de krapte zien we mogelijkheden de invulling van vacatures voor werkgevers zo eenvoudig en overzichtelijk mogelijk te maken. Dat is belangrijk voor een effectieve aanpak.»* De leden van de VVD-fractie vragen of de genoemde aanpakken (e.g. Open Hiring, Banenmarkten, Leerbanen en praktijkleren en Jobcarving) ook mkb-vriendelijk zijn in de uitvoering. De leden van de VVD-fractie vragen het kabinet om te zorgen voor een passende aanpak ter ondersteuning van het mkb.

<sup>1</sup> Kamerstukken II 2021/22, 35 925 XV, nr. 47.

<sup>2</sup> Kamerstukken II 2021/22, 35 925 XV, nr. 46.

*«Hoewel er dus al veel gebeurt om de krapte tegen te gaan, is voor mij helder dat de huidige krapte op de arbeidsmarkt extra kansen biedt ...»* De leden van de VVD-fractie zien tevens een toenemende behoefte aan flexibele arbeid. De leden van de VVD-fractie vragen of de verdere modernisering van de arbeidsmarkt met de toenemende behoefte aan flexibele arbeid ook niet een oplossing kan zijn voor de bestaande krapte op de arbeidsmarkt.

### **Vragen en opmerkingen van de leden van de D66-fractie**

De leden van de D66-fractie hebben met interesse kennisgenomen van de brief over de aanpak van de krapte op de arbeidsmarkt die het kabinet heeft gestuurd en hebben nog enkele vragen over de plannen uit de brief.

De betreffende brief is verstuurd door de Staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW) uit het vorige kabinet. In zijn inleiding schrijft hij dat het aan het nieuwe kabinet is om eigen keuzes te maken en een nadere invulling te geven aan de plannen. De leden van de D66-fractie vragen of het kabinet voornemens is om voortvarend aan de slag te gaan met de uitvoering van de plannen die zijn opgesteld door het vorige kabinet of dat zij hier nog aanpassingen voor willen doen.

De leden van de fractie van D66 onderschrijven dat er dankzij de inzet van velen al veel matches tot stand komen. Deze leden constateren echter ook dat de doorstroom naar andere sectoren nog beperkt is<sup>3</sup>, onder meer omdat een overstap naar een andere sector niet altijd eenvoudig is. De leden van de D66-fractie vragen daarom naar de stappen die het kabinet wil zetten om het voor mensen makkelijker te maken om over te stappen naar een sector waar sprake is van krapte.

De leden van de D66-fractie lezen dat het aantal personen in de bijstand momenteel 10.000 lager ligt dan een jaar eerder. Welke in- en uitstroomcijfers liggen hieraan ten grondslag, vragen deze leden. Is er sprake van een verhoogde uitstroom naar betaald werk, vragen deze leden. In welke sectoren vond het afgelopen jaar de meeste uitstroom naar werk plaats, vragen deze leden ook. Ook vragen deze leden in hoeverre er bij de gesprekken met gemeenten, sociaal werkbedrijven en de regionale mobiliteitsteams ook wordt gekeken naar de grote uitdagingen voor de Nederlandse arbeidsmarkt waar het gaat om de zorg en energietransitie.

De leden van de D66-fractie lezen dat er sprake is van een onbenut arbeidspotentieel van 1 miljoen mensen. Een deel hiervan zit bij mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt, waarvan een deel momenteel gebruik maakt van een uitkering. Er is ook een aanzienlijke groep van niet-uitkeringsgerechtigden met een onbenut arbeidspotentieel. Deze leden lezen dat het kabinet met de uitzendbranche en met maatschappelijke initiatieven in gesprek gaat om specifieke doelgroepen te bereiken. Wat zijn die doelgroepen, zo vragen deze leden. Wat kan er gedaan worden om ook deze groepen niet-uitkeringsgerechtigden beter te begeleiden naar werk en welke fondsen zijn hiervoor beschikbaar, zo vragen deze leden. Voorts vragen zij op welke manier gemeenten ook een financiële stimulans kunnen ontvangen om deze groep actief te begeleiden. Deze leden horen graag meer over de inzet voor deze groep.

De leden van de D66-fractie constateren dat Nederland kampioen deeltijdwerken is. Met 31 uur per week werken Nederlanders internationaal gezien gemiddeld weinig, zo was te lezen in het interdeparte-

<sup>3</sup> <https://esb.nu/esb/20068401/weinig-mobiliteit-tussen-krimp-en-groeisectoren-tijdens-coronacrisis>.

mentaal beleidsonderzoek (IBO) Deeltijdwerk. Het verschil in aantal betaalde uren tussen vrouwen en mannen is substantieel: waar mannen gemiddeld 36 uur per week werken, werken vrouwen 26 uur per week. Is het kabinet van mening dat een deel van de oplossing voor de krapte op de arbeidsmarkt ook schuilt in het stimuleren van het uitbreiden van het aantal werkuren, zo vragen deze leden. Deze leden vragen naar de stappen die het kabinet zet om mensen die in deeltijd werken te helpen om meer uren te gaan werken en hun zorgen te verminderen. Hoe zorgt het kabinet er niet alleen voor dat werken loont, maar ook dat meer werken loont, zo vragen deze leden.

Is het kabinet het met deze leden eens dat vooral in de arbeidsparticipatie van vrouwen de grootste winst te behalen is. Welke specifieke maatregelen neemt het kabinet om de arbeidsparticipatie van vrouwen te verhogen, zo vragen deze leden. Onderschrijven zij de urgentie van de in het regeerakkoord afgesproken vergoeding van kinderopvang als belangrijk instrument om vrouwen te stimuleren meer te werken, zo vragen deze leden. In de zorg en het onderwijs werken veel vrouwen, vaak ook in deeltijdsfuncties. Een deel daarvan wil graag meer werken, maar is gebonden aan bepaalde roosters of deeltijdcontracten. Wat kan het kabinet doen om met werkgevers en werknemers in gesprek te gaan over oplossingen hiervoor, zo vragen deze leden, bijvoorbeeld door slimmer roosters te gaan maken, jaarlijks te vragen of iemand meer uren zou willen werken en in beeld brengen wat dat oplevert, of zelfs een bonus te introduceren voor iedereen die fulltime aan de slag gaat.

De leden van de fractie van D66 onderschrijven de urgentie en het draagvlak die het kabinet bij gemeenten, sociale ontwikkelbedrijven, arbeidsmarktregio's, de uitzendbranche, werkgevers, de Samenwerkingsorganisatie Beroepsonderwijs Bedrijfsleven (SBB) en onderwijsinstellingen ervaart. Deze leden zijn geïnteresseerd in de lessen die getrokken kunnen worden uit de verschillen die waarschijnlijk bestaan tussen de verschillende gemeenten. Worden gemeenten actief geholpen om gebruik te maken van de ervaringen uit andere gemeenten en hun ervaringen te delen met collega's, zo vragen deze leden.

De leden van de D66-fractie zijn blij dat mensen worden voorbereid op de transitie van deze tijd en wendbaar en weerbaar worden dankzij de inzet van het kabinet op een leven lang ontwikkelen. Zij vragen het kabinet in hoeverre er bij het aanbod van cursussen ook rekening wordt gehouden in hoeverre zij bijdragen aan het opleiden van mensen voor de meest kansrijke beroepen. Is er zicht op welke cursussen en opleidingen er met de eerdere vrijgemaakte budgetten sinds de start van de coronacrisis zijn gevolgd, zo vragen deze leden. Zo ja, in hoeverre sluit dit aan bij de kansrijke sectoren, vragen deze leden. Zij vragen, mede in reactie op berichten in de media<sup>4</sup>, of het kabinet kan bevestigen dat slechts dertig procent van de aangeboden opleidingen zich richt op kansrijke beroepen. In hetzelfde bericht valt te lezen dat de helft van het gesubsidieerde aanbod überhaupt niet toegankelijk was voor mensen met een mbo3-opleiding of lager. Kan het kabinet hier op reageren, zo vragen deze leden. Deze leden vragen het kabinet hoe het er voor gaan zorgen dat de budgetten terecht komen bij de personen die dit het hardste nodig hebben. De leden van de D66-fractie wijzen hier dan vooral op de doelgroep die de weg naar de beschikbare budgetten zelf wellicht minder goed weten te vinden. Wat kan het kabinet doen om hen kennis te laten maken met het aanbod, zo vragen deze leden.

---

<sup>4</sup> <https://www.groene.nl/artikel/de-overheid-schiet-met-hagel>.

De leden van de fractie van D66 vragen voorts of er ook stappen gezet worden om ervoor te zorgen dat jongeren een meer toekomstbestendige studie kiezen of zich in ieder geval beter bewust zijn van het arbeidsmarktperspectief dat een studie biedt. Deze leden vragen welke stappen er worden gezet om jongeren te informeren over en bewegen naar een opleiding ten behoeve van werken in een sector met een groot tekort aan arbeidskrachten, zoals de zorg en techniek.

De leden van de D66-fractie constateren dat de tekorten aan arbeidskrachten in sectoren zoals de zorg en tuinbouw oplopen. Deze leden lezen bijvoorbeeld in het Clingendael-rapport «gedeeld belang bij circulaire migratie» dat er sprake is van een win-winsituatie voor alle betrokken partijen als arbeidskrachten die geen burger zijn van de EU de mogelijkheid krijgen om hun kennis en kunde enige jaren in Nederland in te zetten en verder te ontwikkelen, om daarna de in Nederland opgedane ervaring in te kunnen zetten in hun thuisland. Deze insteek sluit aan bij een Brede Welvaartsbenadering van arbeidsmigratie, waar diverse adviesorganen voor pleiten. Het is hierbij natuurlijk, net zoals bij EU-arbeidsmigranten, van essentieel belang dat fatsoenlijk omgegaan wordt met de arbeidsvoorwaarden en huisvesting van deze circulaire migranten. Momenteel ziet het beleid voor niet-EU-arbeidsmigranten voornamelijk op hoogopgeleide, goedbetaalde kenniswerkers, terwijl we juist tekorten zien ontstaan in sectoren als de zorg, tuinbouw en andere sectoren waar werknemers met een opleidingsniveau als mbo-3, -4 of hbo benodigd zijn. Het is van groot belang dat deze arbeidsmigranten ook echt weer teruggaan naar hun land van herkomst, zodat er geen sprake is van een brain drain, maar een brain gain met Nederlandse ervaringen. Tegelijkertijd profiteert Nederland enkele jaren van de kennis en kunde én de arbeidscapaciteit van deze vakmensen. De leden van de D66-fractie constateren dat er weinig ruimte is voor organisaties om te laten zien onder welke voorwaarden circulaire arbeidsmigratie goed kan werken. In het coalitieakkoord is afgesproken om beleid te maken om «een gerichte visumverlening en tijdelijke legale en circulaire arbeidsmigratie mogelijk te maken binnen strikte wederzijdse afspraken». Ziet het kabinet mogelijkheid om op korte termijn meer experimenteer ruimte te scheppen voor projecten met circulaire arbeidsmigratie op het middenniveau, vanuit een win-winsituatie voor beide kanten en vanuit de Brede Welvaartsbenadering, zo vragen deze leden.

Op dit moment bestaat er een regeling, die het theoretisch mogelijk maakt om tewerkstellingsvergunningen voor seizoenarbeid aan te vragen (<https://ind.nl/werk/werken-in-nederland/paginas/seizoenarbeider.aspx>). De indruk van de leden van de D66-fractie is dat deze regeling in de praktijk weinig wordt gebruikt en dat aanvragen veel worden afgewezen op grond van een strenge arbeidsmarkttoets van het UWV (prioriteitgenietend aanbod gaat boven instroom derde landers). Klopt dit? En is het kabinet het met de leden eens dat we door een zeer strikte toepassing van deze toets krapte in de hand werken? Hoe kunnen we op dit vlak leren van de manier waarop Duitsland en België hiermee omgaan?

### **Vragen en opmerkingen van de leden van de CDA-fractie**

De leden van de CDA-fractie hebben kennisgenomen van de brief van het kabinet over de aanpak krapte arbeidsmarkt (d.d. 17 december 2021). Deze leden hebben hierover nog enkele opmerkingen en vragen.

Het kabinet geeft aan urgentie te voelen en draagvlak bij gemeenten, UWV, sociale ontwikkelbedrijven, arbeidsmarktregio's, uitzendbranche, werkgevers, SBB, onderwijsinstellingen om gezamenlijk een impuls te geven aan de matching van werkzoekenden en werkgevers. De leden van

de CDA-fractie zijn blij dat het kabinet invulling geeft aan de motie Ceder – Palland (35 925 XV, nr. 63) waarin het de regering verzoekt om in overleg te treden met gemeenten, regionale mobiliteitsteams en sociaal ontwikkelbedrijven om te bezien of en hoe de sociaal ontwikkelbedrijven een grotere rol kunnen spelen bij het aan het werk helpen van mensen die nu langs de kant staan, met behulp van de middelen uit het aanvullend sociaal pakket. Hoe wordt dit concreet? Welke impuls is dit? Waar blijkt uit dat de positie van sociaal ontwikkelbedrijven wordt verstrekt/ beter wordt benut in bijvoorbeeld matches of toe leiden naar werk?

Ten aanzien van het huidig beleid inzake krapte op de arbeidsmarkt (punt 4. Sectorale aanpak): Hoe betreft het kabinet c.q. wordt invulling gegeven aan de motie Amhaouch c.s. (4.11.2021, nr. 38 35 925 XIII) om met een aanvalsplan de tekorten in de technische sector aan te pakken en de Ministeries van Economische Zaken en Klimaat (EZK), Sociale Zaken en Werkgelegenheid en Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW) gezamenlijk een plan te laten maken om middelen bedoeld voor zij-instroom ten behoeve van tekortsectoren slim in te zetten?

De leden van de CDA-fractie lezen dat in 2021 het aantal mensen met een bijstand- of WW-uitkering is gedaald. Is hierin ook een verschil te zien per regio en dat dit mogelijke verschil ook te verklaren?

De eerder genoemde leden zijn benieuwd uit welke sectoren in het afgelopen jaar meer mensen de WW instroomde en in hoeverre dit verschilt met de jaren voor de Corona-pandemie? Is het daarnaast mogelijk om in kaart te brengen naar welke sectoren de mensen die uit de bijstand- of WW-uitkering uitstromen?

Kan het kabinet een prognose geven of en zo ja globaal aangeven met hoeveel het verwacht dat het aantal mensen dat een bijstand- of WW-uitkering krijgt in 2022 daalt? De leden van de CDA-fractie zien ook graag een onderbouwing van het antwoord op de voorgaande vraag. De leden van de CDA-fractie lezen dat het verkend wordt om het project Simpel Switchen in de Participatieketen en samen met Divosa het «bufferbudget», een budget om inkomensschommelingen bij (parttime) werken vanuit de bijstand op te vangen. Dit om de onzekerheid veroorzaakt door variabele inkomsten te verminderen. Wanneer kunnen hiervan de eerste onderzoeksresultaten aan de Kamer worden toegezonden?

Met betrekking tot het punt «Impuls aan de matching» lezen de leden van de CDA-fractie dat er hier veel wordt gesproken over en ingezet (en verwacht) op een extra campagne of extra voorlichting, uitlichten en een website maken et cetera. Kunnen we niet beter gericht inzetten op faciliteren in plaats van nieuwe of extra communicatie?

Bijvoorbeeld faciliteren van combinatiebanen en administratieve hobbels daarvoor weg te nemen? Of het gericht inzetten op van krimpsectoren/ banen naar groeisectoren/ banen door ook de middelen voor om- en bijscholing daarop te richten en gericht mensen te benaderen (bijv. uit BBZ-trajecten)?

Er zijn veel middelen beschikbaar voor leven lang ontwikkelen. Terecht wat de leden van CDA-fractie betreft. De vraag die bij de leden leeft is echter of we deze nu goed inzetten zodat we hier ook daadwerkelijk de doelgroepen bereiken, mensen arbeidsfit houden en mensen toe leiden/ omscholen naar tekort sectoren. Wat is de reactie van het kabinet op berichten dat (d.d. 26/1/22, Eenvandaag Avro-Tros) «miljoenen voor omscholing nauwelijks terecht komen in de sectoren die het nodig hebben»?

Wat gaat het kabinet doen om de middelen gericht te doen landen ten bate van krapte sectoren zoals techniek/bouw, ict, zorg, onderwijs?

Op bladzijde 6 en 7 lezen de leden van de CDA-fractie over de aanvullende financiering. 36 miljoen kan verdeeld worden bijvoorbeeld via een 50/50 verdeling voor werkgevers en gemeenten. Kijkt het nieuwe kabinet hier ook zo tegen aan?

Waar moeten we dan aan denken bij de impuls: pilots of iets meer van hetzelfde dankzij wat extra budget?

4 miljoen kan ingezet worden voor landelijke campagne met website waarmee initiatieven beter zichtbaar worden waarbij het belangrijk is de vindbaarheid van loketten voor werkzoekenden en werkgevers te vergroten. De leden van de CDA-fractie kunnen zich bij die vindbaarheid iets voorstellen maar denken dat die niet vergroot wordt voor werkzoekenden en werkgevers door daar nog een website aan te wijden. Hoe kijkt het (nieuwe) kabinet daartegenaan? Welke mogelijkheden ziet het kabinet om de vindbaarheid van loketten voor werkzoekenden en werkgevers te vergroten?

### **Vragen en opmerkingen van de leden van de SP-fractie**

De leden van de SP-fractie hebben kennisgenomen van de voorliggende documenten en hebben geen verdere vragen.

### **Vragen en opmerkingen van de leden van de GroenLinks- en de PvdA-fractie**

De leden van de GroenLinks-fractie en van de PvdA-fractie hebben met enige teleurstelling kennisgenomen van de brief inzake de Aanpak krapte arbeidsmarkt. Zij missen een stevige aanpak en regie op dit onderwerp.

In algemene zin vragen de leden om een reflectie van het kabinet op de rol van loonontwikkeling in tijden van krapte. Is er in sectoren met grote krapte ook hogere loonstijging te zien? In hoeverre kan loonstijging een oplossing zijn voor krapte? Welke rol ziet het kabinet daarin voor zichzelf? Is het kabinet het eens met de leden dat het om die reden vreemd is dat het onderwerp arbeidsvoorwaarden/hoger loon een beperkte rol krijgt in de 27 oplossingen vanuit het UWV om meer personeel te betrekken?<sup>5</sup>

Aan het lid Maatoug is toegezegd om ook in te gaan op de bredere inzet van de rijksoverheid ten aanzien van krapte. De leden van de GroenLinks- en PvdA-fractie lezen dit niet terug in de brief. Zij merken ter verduidelijking op dat het gaat om het personeelsbeleid van de rijksoverheid zelf. Werkt de rijksoverheid zelf bijvoorbeeld met jobcarving, open hiring of maatwerktrajecten? Wat is het beleid van de rijksoverheid voor mensen die zich willen omscholen naar een krapteberoep? Hoe ziet het kabinet de eigen rol in publieke sectoren zoals de zorg, kinderopvang, politie, defensie en onderwijs? De leden hopen dat de vraag hiermee verduidelijkt is en dat het kabinet hierop nadere toelichting kan geven.

#### *Huidige beleid ten aanzien van krapte*

De leden van de GroenLinks- en PvdA-fractie lezen dat de matching moet worden verbeterd. Kan het kabinet toelichten welke concrete maatregelen hiervoor worden genomen?

De leden lezen ook dat werkzoekenden en werkenden die met ontslag worden bedreigd, terecht kunnen bij de regionale mobiliteitsteams (RMT). Dit is echter pas sinds de coronacrisis het geval. Wat was er vóór de coronacrisis voor deze mensen, en is de het kabinet voornemens om de regionale mobiliteitsteams structureel te maken, en ook toegankelijk te maken voor mensen die niet hun baan zijn verloren vanwege de corona-

<sup>5</sup> 27 oplossingen voor personeelstekorten (werk.nl).

crisis? Kan het kabinet aangeven wie nu regie heeft bij de regionale mobiliteitsteams? Zijn dit gemeenten, UWV, of sociale partners? Is het kabinet bereid om gemeenten en UWV opdracht te geven om aan de slag te gaan met deze publieke voorziening?

De leden vragen verder naar de samenwerking van de Regionale mobiliteitsteams met O&O-fondsen. Is het kabinet bereid om er voor zorg te dragen dat mensen die zich bij het UWV melden ook via budgetten vanuit O&O-fondsen, bijv. uit de techniek, om te laten scholen?

Hierbij vragen de leden ook aandacht voor de rol van de sociale ontwikkelbedrijven. De leden vragen het kabinet toe te lichten in welke mate in de verschillende regio's gebruik is gemaakt van de inzet van sociaal ontwikkelbedrijven voor het aan het werk helpen van mensen met een ondersteuningsbehoefte. Ook vragen de leden hoe wordt voorkomen dat met de regionale mobiliteitsteams een parallelle uitvoeringsstructuur ontstaat naast de bestaande uitvoering door de sociaal ontwikkelbedrijven? Welke stappen gaat het kabinet zetten om ervoor te zorgen dat bijvoorbeeld de dienstverlening vanuit sociaal ontwikkelbedrijven ook structureel beschikbaar komt voor mensen met een kwetsbare arbeidsmarktpositie die nu een uitkering hebben van het UWV?

Voorts lezen de leden dat de departementen verantwoordelijk zijn voor sectorspecifiek beleid. Kan het kabinet per departement toelichten wat het beleid is ten aanzien van krapte? Wat zijn de overeenkomsten tussen de sectoren en hoe werken de departementen samen? Is er een beeld van de gezamenlijke uitdagingen? Zo nee, gaat het kabinet dit in beeld te brengen? Wordt er op dit moment gecoördineerd vanuit het Ministerie van SZW? Zo nee, waarom niet, en is het kabinet bereid dit te gaan doen?

#### *Ingrediënten voor aanpak krapte*

De leden van de GroenLinks- en PvdA-fractie missen een landelijke structuur en landelijke regie op dit vraagstuk. Zij zien veel «informereren», «inspireren» en «stimuleren», maar missen een vereenvoudiging van het systeem. Is het kabinet bereid om één landelijke infrastructuur op te zetten, die voor iedereen (alle werkenden, werkzoekenden, uitkeringsgerechtigden, niet-uitkeringsgerechtigden, etc.) toegankelijk en herkenbaar is? De leden zijn van mening dat dit ook erg kan helpen om de vindbaarheid van loketten te vergroten.

Voorts vragen de leden of het kabinet ook aandacht heeft voor de belemmeringen die werkgevers ervaren om mensen in dienst te nemen. Wat zijn deze belemmeringen en wat doet het kabinet eraan om deze weg te nemen? Hetzelfde geldt voor werkzoekenden: welke belemmeringen ervaren zij om aan het werk te gaan en wat doet het kabinet om deze belemmeringen weg te nemen? Wat zijn de inzichten uit het programma Verdere Integratie op de Arbeidsmarkt (VIA) en zijn deze ook breder bruikbaar?

De leden lezen ook dat er wordt ingezet op praktijkleren. Kan het kabinet toelichten wat het gaat doen om te komen tot een structurele financiering van praktijkleren in de derde leerweg bij erkende leerbedrijven, inclusief sociaal ontwikkelbedrijven?

#### *Financiering*

De leden van de GroenLinks- en PvdA-fractie lezen dat er 36 miljoen euro wordt ingezet voor «het realiseren van de impuls aan de matching». Zij vragen het kabinet nader toe te lichten wat dit betekent en waar het geld concreet aan zal worden uitgegeven. Is hier sprake van een nieuwe subsidieregeling, en zo ja, is dat het juiste middel? Waarom kiest het kabinet er niet voor om de 40 miljoen rechtstreeks in te zetten voor de

re-integratie van de mensen die nu aan de kant staan, bijvoorbeeld door hiermee de slagkracht van sociaal ontwikkelbedrijven te versterken, en/of het geld te besteden aan extra re-integratiebudget voor gemeenten, die al een tijdje vragen om meer budget om meer mensen aan het werk te kunnen helpen?

Ook vragen de leden tot wanneer de financiering voor de RMT's lopen?

Tot slot hebben de leden van de GroenLinks- en PvdA-fractie nog enkele vragen over omscholing en deeltijdwerken. Zij vragen het kabinet of zij bekend is met de situatie dat iemand in deeltijd wil gaan werken om zichzelf om te scholen, maar de werkgever dit niet toestaat, waardoor iemand zijn contract verliest, of moet stoppen met de opleiding? Kan in zo'n geval een beroep worden gedaan op de Wet flexibel werken? Wat is het oorspronkelijke doel van de Wet flexibel werken?

Voorts vragen de leden of het kabinet ook van mening is dat omscholing naar kraptesectoren, zeker de publieke sector en de energietransitie, zoveel mogelijk gestimuleerd moet worden? Vindt het kabinet het ook een probleem dat verzoeken om in deeltijd te werken vanwege omscholing naar kraptesectoren worden afgewezen terwijl er krapte is op de arbeidsmarkt? Klopt het dat het voor het UWV en gemeenten nu niet toegestaan is om langere scholingstrajecten aan te bieden bijvoorbeeld richting ICT, onderwijs en zorg? Is het kabinet bereid om UWV- & gemeente-medewerkers meer professionele ruimte toe te staan om ook langjarige scholing beschikbaar te stellen?

De leden vragen het kabinet om aan te geven hoe vaak dit een belemmering is dan wel een reden voor iemand om zich niet om te laten scholen? Kan het kabinet dit ook specifiek voor de sector onderwijs uiteenzetten? Zo nee, kan dit worden onderzocht? Er zijn diverse zij-instroom programma's en subsidies opgezet via het Ministerie van onderwijs om het lerarentekort aan te pakken. Is bij de opzet en uitvoering van dit soort programma's ook contact met het Ministerie van sociale zaken en werkgelegenheid gezocht om samenhang te creëren in beleid, waardoor dit soort belemmeringen voor omscholing niet kunnen ontstaan? Zo niet, is het kabinet bereid om hier samen met beide ministeries naar te kijken?

De leden vragen of het kabinet zich er van bewust is dat een omscholings-traject vaak een flink inkomensverlies betekent, waardoor het voor mensen vaak noodzakelijk is om ernaast in deeltijd te blijven werken? Erkent het kabinet dat het gebrek aan inkomen tijdens omscholingstrajecten een grote belemmering is voor mensen om zich te laten omscholen naar kraptesectoren?

Tot slot vragen de leden wat het beleid hieromtrent is bij overheidsorganisaties? Is het mogelijk en/of wordt het gestimuleerd om in deeltijd te gaan werken bij omscholing (al dan niet naar een kraptesector)?

### **Vragen en opmerkingen van de leden van de SGP-fractie**

De leden van de SGP-fractie hebben kennisgenomen van de brief. Zij hebben daarover nog enkele vragen.

#### *Inleiding*

De leden van de SGP-fractie constateren dat er sprake is van krapte op de arbeidsmarkt en dat het kabinet 40 miljoen uittrekt voor de aanpak van deze krapte.

- Wat is het handelingsperspectief van het kabinet voor de lange termijn om de krapte op de arbeidsmarkt tegen te gaan?
- In hoeverre verwacht het kabinet dat de krapte is te verhelpen met het uittrekken van extra geld?

- Hoe monitort het kabinet de effecten van dit pakket op de arbeidsmarkt?
- En welke aspecten van de krapte zijn niet financieel op te lossen, en hoe gaat het kabinet daarop inzetten?
- Hoe wordt ingezet op verbreding van het arbeidspotentieel?
- Wordt een gedeelte van deze 40 miljoen ook hiervoor ingezet? Zo ja, hoe? Zo nee, waarom niet?
- Welke maatregelen neemt het kabinet om specifiek het mkb tegemoet te komen en ondersteuning te bieden in deze situatie? Zij hebben veelal geen (uitgebreide) HR-afdeling die op creatieve manier in kan springen op de arbeidskrapte. Hoe kijkt het kabinet aan tegen het openen van een kennisloket voor strategisch HR-beleid, specifiek ten behoeve van deze bedrijven?
- Welke mogelijkheden ziet het kabinet voor gedeeld werkgeverschap in deze krapte? Wil het kabinet nader onderzoek doen naar een pilot voor gedeeld werkgeverschap? Met name in geval van seizoensarbeid zou dit helpend kunnen zijn, zodat flexibiliteit en wendbaarheid wordt vergroot.

De leden van de SGP-fractie lezen op bladzijde 2 van de brief dat er mede als gevolg van de regionale mobiliteitsteams (RMT's) veel matches tot stand komen. Hierbij wordt verwezen naar algemene cijfers over de daling van het aantal personen met een bijstandsuitkering en WW-uitkering.

Deze cijfers geven de effectiviteit van de werkwijze van de RMT's onvoldoende weer. Daarom de volgende vragen:

- Kan het kabinet een beeld schetsen van de effectiviteit van deze RMT's? Is bekend hoeveel kandidaten zich in 2021 bij ieder team hebben gemeld? En hoeveel van hen na bemiddeling van de RMT daadwerkelijk de transitie van «werk naar werk» of van «geen werk naar werk» hebben gemaakt?
- Hoeveel procent van de personen die via de RMT's de stap naar werk hebben gemaakt zijn bemiddeld door uitzendbureaus?
- Is het kabinet bereid om de Kamer per kwartaal te informeren over de resultaten van de RMT's?

De leden van de SGP-fractie zien meerwaarde in het ontschot werken van de RMT's. De mogelijkheid om onafhankelijk van de uitkeringssituatie een passend aanbod aan ondersteuning te bieden is positief. Zij hebben hierover enkele vragen:

- Wat zijn de ervaringen met deze «ontschotte» mogelijkheid tot het bieden van maatwerk in de ondersteuning?
- Kan het kabinet per arbeidsmarktregio een overzicht geven van het aantal werkzoekenden respectievelijk met werkloosheid bedreigden die via de inzet van het RMT aan een (nieuwe) baan zijn geholpen?
- In welke mate is hierbij in de verschillende regio's voor het aan het werk helpen van mensen met een ondersteuningsbehoefte gebruik gemaakt van de inzet van sociaal ontwikkelbedrijven?
- Kan het kabinet inzichtelijk maken dat de RMT's voor deze meer kwetsbare werkzoekenden niet leiden tot een parallelle uitvoeringsstructuur naast de bestaande uitvoering door de sociaal ontwikkelbedrijven?
- Hoe wil het kabinet in de toekomst deze «ontschotte» mogelijkheden voor maatwerk waarborgen, ook als de RMT's dit niet meer kunnen doen?
- Welke stappen gaat het kabinet zetten om ervoor te zorgen dat bijvoorbeeld de dienstverlening vanuit sociaal ontwikkelbedrijven ook structureel beschikbaar komt voor mensen met een kwetsbare arbeidsmarktpositie die nu een uitkering hebben van het UWV?

De leden van de SGP-fractie vinden het verder van belang dat bij de investeringen om krapte op de arbeidsmarkt tegen te gaan expliciet aandacht wordt gegeven aan mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt, zoals mensen met een beperking. Daarbij is begeleiding en soms ook praktijkgerichte scholing heel waardevol. Deze leden krijgen signalen dat de financiering vanuit de Participatiewet hiervoor onvoldoende is, omdat de kosten voor de begeleiding naar werk veel hoger zijn dan de beschikbare middelen. Bent u bereid om op basis van de werkelijke kosten het re-integratiebudget bij te stellen? Welke stappen wil het kabinet hierin zetten? De sociaal ontwikkelbedrijven geven in verschillende sectoren praktijkleren vorm en leiden groepen kandidaten op om ze vervolgens toe te leiden tot werkgevers. Welke inzet kunnen we van het kabinet verwachten om te komen tot een structurele financiering van praktijkleren in de derde leerweg bij erkende leerbedrijven, inclusief sociaal ontwikkelbedrijven?

De leden van de SGP-fractie lezen dat het kabinet een impuls wil geven aan de landelijke matching. Daarover de volgende vragen:

- Kan het kabinet de drie genoemde mogelijkheden nader toelichten?
- Is het mogelijk om bij de landelijke aanpak extra aandacht te geven aan sectoren waar sprake is van krapte? Bijvoorbeeld door via een campagne personen te stimuleren om in bijvoorbeeld de zorg of techniek aan de slag te gaan?

De leden van de SGP-fractie constateren dat met name ook in sectoren waar veel sprake is van seizoensarbeid, zoals bijvoorbeeld in de land- en tuinbouwsector, in het komende seizoen een serieus tekort aan (teelt- en oogst)medewerkers wordt verwacht. Hoe denkt het kabinet deze sector(en) tegemoet te kunnen komen? Hoe kunnen mensen die in ons land aan de kant staan ook gestimuleerd worden hier aan het werk te gaan? Daarnaast vragen deze leden naar de A1-verloning. Waar via een arbeidsmarkttoets vaak geen tewerkstellingsvergunning wordt verleend vanwege prioriteitgenietend aanbod in eigen land, komen mensen via de «achterdeur» door middel van een uitzendconstructie hier steeds vaker wel aan het werk. Zo blijken er bedrijven te zijn die overeenkomsten aangaan met uitzendbureaus in bijvoorbeeld Litouwen en Polen. Deze uitzendbureaus werven arbeidskrachten in Oekraïne, die ze vervolgens uitzenden in Litouwen, Polen en nu ook in Nederland. Dit gebeurt tegen Nederlands werknemersloon, maar wel met sociale lasten van Litouwen/Polen. Deze leden vinden dit onwenselijk, omdat er zo geen inzicht lijkt te zijn in plaats en verblijf van arbeidsmigranten van buiten de EU, geen zicht is op de vraag of men een goede zorgverzekering heeft en er sprake is van oneerlijke concurrentie voor andere werkgevers in de sector. Wat vindt het kabinet hiervan, en welke stappen gaat het kabinet hiertegen ondernemen, ook in Europees verband?

#### *Aanvullende financiering*

Op bladzijde 6 van de brief wordt toegelicht hoe het budget van 40 miljoen naar verwachting zal worden ingezet. De leden van de SGP-fractie hebben hierover de volgende vragen:

- Is het kabinet voornemens om dit budget op de in brief geschetste wijze in te zetten? Zal het budget volledig worden aangewend voor het aanvalsplan?
- Als de beschikbare 36 miljoen 50/50 wordt verdeeld tussen werkgevers en gemeenten, kan het kabinet dan toelichten waarom deze verdeling redelijk is?
- Wordt een deel van de hierboven genoemde 36 miljoen ook beschikbaar gesteld voor private partijen zoals de uitzendbranche die enkele

keren in de brief wordt genoemd. Zo ja, welk deel en op welke wijze?  
Zo nee, waarom niet?

### **Vragen en opmerkingen van het lid van de fractie van de BoerBurgerBeweging**

Het lid van de BoerBurgerBeweging-fractie (BBB-fractie) heeft kennisgenomen van de brief over de aanpak «krapte op de arbeidsmarkt» en heeft daar nog een aantal opmerkingen en vragen bij.

Het kabinet geeft in zijn inleiding al een mooie schets over nijpende sectoren waar grote tekorten spelen: toch is hier 1 sector die niet benoemd staat maar aan de vooravond van een potentiële catastrofe staat: dat is de landbouwsector. Met piekwerkzaamheden in de komende seizoenen in het vooruitzicht, zitten veel landbouwbedrijven met de handen in het haar: er is geen personeel te vinden die dat werk wil of kan doen. Landbouwbedrijven maken daarbij vooral gebruik van de diensten van arbeidsmigranten maar zien deze de laatste jaren steeds meer afgevoerd raken richting distributiecentra en soortgelijke bedrijven, waar zij jaarrond verzekerd zijn van werkzaamheden. Een feit blijft dat onze voedselproductie tijdens de oogstperioden te maken heeft met forse pieken in de werklust, die nu niet ingevuld dreigen te raken. Onderkent het kabinet deze uitdaging?

Ondanks het massale aanbod van vacatures maken nog steeds veel mensen gebruik van een bijstandsuitkering of WW-uitkering, het lid van de BBB-fractie vraagt dan ook of het kabinet kansen ziet om het onbenutte arbeidspotentieel in Nederland ook voor deze sectoren inzetbaar te maken. Het betreft veelal werkzaamheden waar geen startkwalificaties nodig zijn, maar vereist wel een goede en professionele begeleiding van de te bemiddelen mensen. Ziet het kabinet mogelijkheden hier werk van te maken? Het lid van de BBB-fractie denkt dan bijvoorbeeld aan een mogelijke rol die weggelegd zou kunnen zijn voor de «sociaal ontwikkelbedrijven» of de mobiliteitsteams en de mensen die daarin participeren.

Wat hierbij volgens het lid van de BBB-fractie mee zou kunnen helpen is een regeling voor mensen die nu een WW-uitkering genieten: als zij na het aanvaarden van seizoenswerk recht op WW behouden dat gebaseerd is op het inkomen uit werk dat zij deden voordat zij werkeloos werden. Er is volgens het lid van de BBB-fractie namelijk al een regeling waarbij mensen de uitkering kunnen herleven als zij minder dan 87,5% van het dagloon van het oude werk ontvingen. Wat het lid van de fractie BBB betreft zouden alle mensen die erop achteruit gaan omdat zij minder betaald werk accepteren, hun uitkering moeten kunnen herleven, ook als het dagloon 90% of 95% is. Dit kan de geringe drempel die hierdoor ontstaat wellicht wegnemen, en de arbeidsmarkt zo in deze tijdelijk contracten verlichten. Is het kabinet bereid om te kijken of hier een uitzondering op gemaakt kan worden? Net als bij de bijstandsgerechtigden is, wat het lid van de BBB-fractie betreft, het voorkomen van inkomensschommelingen noodzakelijk.

Datzelfde geldt voor de tijdelijk pauzering van uitkering voor (langdurig) bijstandsgerechtigden, het lid van de BBB-fractie vindt het positief om daar vol op in te zetten en op deze wijze het deelnemen aan het arbeidsproces voor deze mensen zo laagdrempelig mogelijk te maken. Een goede campagne en bewustwording van deze mogelijkheden lijkt het lid van de fractie BBB, zoals het kabinet zelf ook al aangeeft, een voorwaarde. Het lid van de fractie BBB vindt het dus mooi dat het kabinet daarop inzet en het lijkt ons van belang daarbij aan te sluiten op bestaande kennisdelingsstromen.

## Vragen en opmerkingen van het lid van de BIJ1-fractie

### 1. Inleiding

Het lid van de BIJ1-fractie heeft kennisgenomen van de brief van de voormalig Staatssecretaris Sociale zaken en Werkgelegenheid, waarin hij aangeeft hoe het kabinet van plan is de krapte op de arbeidsmarkt het hoofd te bieden. Met 126 vacatures per 100 werklozen is de arbeidsmarkt ongekend krap. Werkgevers staan te springen om mensen. Historisch lage werkloosheid is goed nieuws, maar kent ook risico's, namelijk het stilvallen van bedrijvigheid en innovatie. In het najaar van 2021 heeft het kabinet aangekondigd dat er 40 miljoen euro beschikbaar komt voor de aanpak van de krapte. In de brief zijn de contouren geschetst voor een programmatische aanpak gericht op meer mensen aan het werk helpen in deze tijd van krapte. Het is aan het nieuwe kabinet om daar eigen keuzes in te maken en daar zo nadere invulling aan te geven.

*Het lid van de BIJ1-fractie vraagt in hoeverre de matching van werkzoekenden en de vacatures op de arbeidsmarkt effectief zijn. In de brief wordt niet duidelijk aangegeven hoe de matching in de praktijk werkt.*

*Het lid van de BIJ1-fractie refereert naar een gelijktijdig lopend Schriftelijk overleg over de **verenigbaarheid van de 24-weeken-eis met de Opvangrichtlijn**. Dit lid vindt het opvallend dat het kabinet zoveel energie steekt in het onderzoeken of het beperken van toegang tot de arbeidsmarkt voor asielzoekers wettelijk mogelijk is, terwijl de krapte op de arbeidsmarkt grote risico's met zich meebrengt.*

Uit recente cijfers van het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) blijkt dat er sprake is van een onbenut arbeidspotentieel van 1 miljoen mensen. Dat komt deels doordat sommige mensen de stap vanuit de uitkering naar werk nog niet durven te zetten, bijvoorbeeld vanwege laag zelfvertrouwen of slechte ervaringen in het verleden. *Het lid van de BIJ1-fractie vraagt of het kabinet duidelijk in kaart kan brengen welke ervaringen dit zijn en hoe die kunnen worden weggewonnen?*

Aan de andere kant zijn veel vacatures niet geschikt voor mensen die al langere tijd geen werk of om andere redenen een afstand tot de arbeidsmarkt hebben. Het kabinet ziet kansen om werkzoekenden en werkgevers over de drempel te trekken om toch die stap naar werk te zetten en passende vacatures te maken voor de doelgroep. *Het lid van de BIJ1-fractie vraagt hoe het kabinet dat voor zich ziet? Het lid van de BIJ1-fractie vraagt in welke richting het kabinet denkt? Gesubsidieerde banen?*

### 2. Huidig beleid ten aanzien van de krapte op de arbeidsmarkt

In het debat over het steun- en herstellepakket op 8 december heeft het kabinet de toezegging gedaan aan het lid Maatoug om in deze brief ook in te gaan op de bredere inzet van de rijksoverheid ten aanzien van krapte. Ook voor de coronacrisis was er sprake van krapte. In 2018 heeft het kabinet in een brief aan de Kamer uiteengezet hoe het kabinet de toenemende krapte aanpakt volgens 4 lijnen.

1. Het verbeteren van de structurele werking van de arbeidsmarkt, zodat vraag en aanbod elkaar sneller kunnen vinden. Dit doen we door werken aantrekkelijker en lonender te maken, en door de matching te verbeteren. Om matches tot stand te brengen kunnen werkgevers gebruikmaken van de dienstverlening in de 35 arbeidsmarktregio's via de werkgeversservicepunten en op landelijk niveau via de landelijke werkgeversservicepunten UWV en gemeenten. Werkzoekenden en

werkenden die met ontslag bedreigd worden kunnen daarnaast aanvullende dienstverlening ontvangen vanuit 35 regionale mobiliteitsteams. Werkzoekenden en werkgevers kunnen ook terecht met vragen over scholing en loopbaan bij de regionale leerwerkloketten.

*Het lid van de BIJ1-fractie vraagt hoe het kabinet werken aantrekkelijker en lonender maakt? Dit lid heeft meerdere malen gevraagd het minimumloon te verhogen tot een aanvaardbaar niveau. Kan het kabinet aangeven waarom dit niet wordt gedaan? Het lid van de BIJ1-fractie vraagt wat dit kabinet gedaan heeft aan de zgn. armoedeval. Het kan toch niet zo zijn dat door te gaan werken mensen er financieel op achteruit gaan?*

*Ook vraagt dit lid wat het kabinet doet aan arbeidsmarktdiscriminatie.*

2. Mensen voorbereiden op de transities van deze tijd, zodat zij wendbaar en weerbaar zijn. Om dit te bewerkstelligen zet het kabinet onder meer in op een leven lang ontwikkelen (LLO). Het kabinet denkt hierbij onder meer aan NL Leert Door, de SLIM-regeling, praktijkleren via het mbo en vanaf 2022 het STAP-budget<sup>6</sup>.

*Het lid van de BIJ1-fractie zou graag willen zien hoeveel mensen in deze regelingen effectief werken aan hun toekomst.*

3. Iedereen inschakelen die kan werken teneinde de arbeidsparticipatie te verhogen. Het kabinet denkt in dit kader hierbij onder meer aan het project Simpel Switchen in de Participatieketen.

*Het lid van de BIJ1-fractie begrijpt dat het kabinet iedereen in wil schakelen, maar vraagt onder welke voorwaarden.*

4. Een sectorale aanpak om sectorspecifieke uitdagingen te adresseren. Omdat de oorzaken van krapte per sector verschillen en dus maatwerkoplossingen vereisen, zijn de departementen verantwoordelijk voor sectorspecifiek beleid. De Ministeries van SZW, EZK, BZK, VWS, OCW en Defensie zijn actief ten aanzien van de krapte in tekortsectoren, bijvoorbeeld in de zorg, onderwijs, kinderopvang, techniek en ICT.

*Het lid van de BIJ1-fractie vraagt of het niet mogelijk is dit sectorspecifieke beleid te ontschotten en met een gezamenlijke aanpak de krapte aan te pakken?*

### **3. Ingrediënten voor aanpak krapte op de arbeidsmarkt met inzet onbenut arbeidspotentieel**

*Het kabinet geeft in reactie op de motie Matoug een aantal richtingen aan voor de inzet van onbenut arbeidspotentieel. Daarbij valt te denken aan:*

- Open Hiring<sup>7</sup>
- Banenmarkten
- Leerbanen en praktijkleren
- Jobcarving<sup>8</sup>

<sup>6</sup> Voor meer informatie over NL Leert Door, de SLIM-regeling en het STAP-budget wil ik u verwijzen naar Kamerstuk 30 012, nr. 135. Meer informatie over praktijkleren in het mbo kunt u vinden in Kamerstuk 35 420, nr. 228.

<sup>7</sup> Zie voor toelichting: <https://www.openhiring.nl/>.

<sup>8</sup> Jobcarving is het afsplitsen van taken of werkzaamheden van bestaande functies, om die vervolgens samen te voegen tot een nieuwe duurzame functie, met toegevoegde waarde voor de organisatie.

*Het lid van de fractie van BIJ1 vraagt of dit niet richtingen zijn die al eerder zijn geprobeerd? Zo ja, waarom denkt het kabinet dat deze richtingen nu wel het gewenste resultaat zullen opleveren?*

Via een eenduidige en overzichtelijke menukaart (uit te werken met betrokken partijen) maakt het kabinet de routes inzichtelijk voor werkzoekenden en werkgevers. Onderdeel van die menukaart kan bijvoorbeeld zijn dat bij Open Hiring altijd de inzet van een life coach hoort en dat deelname aan banenmarkten vergezeld gaat van inzet van om- en bijscholing (indien nodig uiteraard). Ook is het mogelijk om een standaard ondersteuningsaanbod bij uitstroom van (langdurig) bijstandsgerechtigden te stimuleren, waaronder 1) het tijdelijk pauzeren van de uitkering (zodat terugval makkelijk is) en 2) de inzet van loonkostensubsidie. Met een dergelijke aanpak verhoogt het kabinet een eenduidige en transparante uitvoering. Nog te vaak horen ze namelijk dat werkgevers en werkzoekenden niet op de hoogte zijn van alle mogelijkheden tot ondersteuning en dat het aanbod versnipperd is.

*Het lid van de BIJ1-fractie wil graag weten waarom het aanbod versnipperd is. Hoe zorgen we ervoor dat iedereen van dit aanbod op de hoogte is en dat ook gemeentelijke diensten deze maatregelen kennen en aanbieden?*

Om de onzekerheid veroorzaakt door variabele inkomsten te verminderen, verkent het kabinet bovendien in het kader van het project Sijmpel Switchen in de Participatieketen samen met Divosa het «bufferbudget», een budget om inkomensschommelingen bij (parttime) werken vanuit de bijstand op te vangen.

*Het lid van de BIJ1-fractie is benieuwd naar deze verkenning en zou graag willen weten wanneer de verkenning kan worden ingezet. Juist in deze onzekere tijden zou simpel switchen van enorm belang kunnen zijn.*

## **5. Sijmpel Switchen in de Participatieketen en opvolging onderzoek «Als verrekenen een beperking is»**

De komende periode werken SZW, Divosa en vele andere partners in het project Sijmpel Switchen in de Participatieketen samen verder aan het versoepelen van de overgangen tussen uitkering en werk. In december 2021 is het stappenplan Sijmpel Switchen<sup>9</sup> opgeleverd. In dit stappenplan zijn alle inzichten, goede voorbeelden en producten verzameld die gemeenten helpen hun inwoners zo goed mogelijk te ondersteunen bij het zetten van de stap van uitkering naar werk of andersom. Om mensen stappen te durven laten zetten van uitkering naar werk is integrale ondersteuning – over sociale domeinen heen – noodzakelijk. SZW, VWS en OCW zetten hiertoe gezamenlijk het onderzoek «Verkenning integrale ondersteuning in het sociaal domein» uit om te onderzoeken wat er (nog) nodig is om integrale ondersteuning zo doeltreffend en doelmatig mogelijk te organiseren. De resultaten hiervan worden begin 2023 opgeleverd.

*Het lid van de BIJ1-fractie vraagt waarom dit zo lang moet duren.*

## **Vragen en opmerkingen van het lid van de fractie Den Haan**

Het lid van de fractie Den Haan heeft kennisgenomen van de brief over de aanpak van de krapte op de arbeidsmarkt. Het lid van de fractie heeft een aantal vragen:

<sup>9</sup> stappenplan.sijmpel-switchen.nl.

1. In de brief staat een aanpak beschreven om meer mensen weer aan het werk te helpen. Ouderen worden daarin niet specifiek genoemd terwijl zij wel het lastigst weer aan het werk komen. Hoe gaat het kabinet specifiek de doelgroep oudere werkzoekenden weer aan het werk helpen? Welke aanpak is hiervoor ontwikkeld?
2. In het verleden was er een ouderenambassadeur (John de Wolf) die met een gerichte aanpak enerzijds oudere werknemers ondersteunde en empowerde met het zoeken naar werk maar ook het vooroordeel ten aanzien van oudere werknemers probeerde weg te nemen. Is het mogelijk om een dergelijk (succesvol) programma weer in te zetten?
3. Wat vindt het kabinet van een bewustwordingscampagne en een taskforce om de vooroordelen ten aanzien van oudere werknemers (minder flexibel, minder productief, meer ziek) weg te nemen?
4. Wat gaat het kabinet doen om oudere werkzoekenden, die nu zijn aangenomen vanwege arbeidstekorten, een structurele oplossing te bieden om deze mensen een blijvend perspectief te geven?
5. UWV en gemeenten ontvangen structureel middelen om hun doelgroepen te ondersteunen maar zetten weinig tot geen specifieke inzet in om oudere werkzoekenden aan het werk te helpen. Is het kabinet ervan overtuigd dat bij UWV en gemeenten voldoende gekwalificeerde mensen zitten om hier verandering in te brengen? Wat gaat het kabinet doen om juist deze groep lokaal te ondersteunen?
6. Het aantal personen met een WW-uitkering daalde van circa 250.000 personen begin 2021 naar iets meer dan 180.000 personen in september 2021. Kan het kabinet een overzicht geven van de leeftijdscohorten en het percentage dat in die leeftijdscohort weer een baan heeft gevonden?